

مدل‌های فرهنگ کتاب‌خوانی در اروپا و امریکای شمالی

مهدی محسنی

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
معاونت امور فرهنگی
دفتر مطالعات و برنامه ریزی فرهنگی و کتابخوانی

نشر آینه

۱۳۹۸

سرشناسه	: محسنی، مهدی، ۱۳۵۷ بهمن -
عنوان و نام پدیدآور	: مدلهای فرهنگ کتابخوانی در اروپا و امریکای شمالی / پژوهش و نگارش مهدی محسنی؛ زیر نظر ابراهیم حیدری.
مشخصات نشر	: شیراز: آینه، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۲۷۰ ص: ۵/۱۴×۲۱/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۳۲-۹۵۱۱۹-۵-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا ۶۰۰۰۰۰:۹۷۸-۶۳۲-۹۵۱۱۹-۵-۴ ریال
یادداشت	: عنوان به انگلیسی: The Models of Reading Culture in the Europe & North America
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: کتاب و مواد خواندنی -- اروپا
موضوع	: Books and reading -- Europe
موضوع	: کتاب و مواد خواندنی--آمریکای شمالی
موضوع	: اروپا -- زندگی فرهنگی
موضوع	: Europe -- Intellectual life
موضوع	: آمریکای شمالی -- زندگی فرهنگی
موضوع	: North America -- Intellectual life
شناسه افروده	: حیدری، ابراهیم، ۱۳۵۷ -
رده بندی کنفر	: ۱۳۹۸ / ۲۴ / ۵ / ۱۰۳ / ۵ Z
رده بندی دیویی	: ۰۳۷ / ۰۹۴
شماره	: ۰۰۳۳۶۰۰
کتابشناسی ملی	

مدل های فرهنگ کتابخوانی در اروپا و امریکای شمالی

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

معاونت امور فرهنگی، دفتر مطالعات و برنامه ریزی فرهنگی

با همکاری معاونت فرهنگی و اجتماعی شهرداری منطقه ۶ تهران

پژوهش و نگارش: مهدی محسنی

زیر نظر: ابراهیم حیدری

ناشر: نشر آینه

طرح جلد: زهرا امین بی طرف

شابک: ۹۷۸-۶۳۲-۹۵۱۱۹-۵-۴

نوبت چاپ: اول، بهار ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

بها: ۶۰۰۰۰ تومان

فهرست

بخش اول: کتاب‌خوانی و مدل‌های فرهنگی

مقدمه ۱۵

۱- مدل‌های فرهنگ کتابخوانی و توسعه‌ی فرهنگی ۱۹

۱-۱-۱. فرهنگ ۹

۱-۱-۲. فرهنگ در آمریکا شمالی ۱۹

۱-۱-۳. توسعه‌ی فرهنگ ۱۱

۱-۱-۴. ویژگی‌ها و شاخص‌های توسعه‌ی فرهنگی ۲۱

۱-۱-۵. مدل‌های فرهنگی ۲۱

۱-۱-۶. مدل‌های فرهنگ کتابخوانی ۱۱

۱-۱-۷. مدل‌های کتابخوانی و سیاست‌گذاری فرهنگی ۲۳

۱-۲. نگاهی اجمالی به کتاب‌خوانی در اروپا و آمریکای شمالی

۱-۲-۱. کتاب‌خوانی و کتابخانه‌ها ۲۵

۱-۲-۲. سرانه‌ی مطالعه ۲۵

۱-۲-۳. سرانه‌ی فضای کتابخانه‌ای ۲۶

۱-۲-۴. بیشترین میزان امانت کتاب ۲۶

۱-۲-۵. کتاب‌خوانی در اروپا و آمریکای شمالی ۲۶

بخش دوم: مدل‌های فرهنگ کتابخوانی در اروپا و امریکای شمالی

۲-۱. انجمن‌ها و مراکز فعال حوزه‌ی کتاب ۳۳

۲-۲. مؤسسات خیریه‌ی حامی کتاب‌خوانی ۳۵

۲-۳. کتابخانه‌های عمومی ۳۹

۲-۳-۱. معماری و تکنولوژی ۳۹

۲-۳-۲. چهار کتابخانه‌ی بزرگ جهان ۴۴

۲-۳-۳. طراحی فرهنگی کتابخانه‌ها ۴۵

۳-۱. خده‌ها، متفاوت ۴۹

۲-۳-۵. کتابخانه‌های برای آینده ۵۰

۲-۳-۶. تربیه‌ی نسلی آینده ۵۳

۲-۴. کتابخانه‌های کودکان و جوانان ۵۹

۲-۴-۱. پنج دلیل خوب برای کتابخانه‌بردن کودکان ۵۹

۲-۵. کتابخانه‌ها و کتاب‌فروشی‌های سیار ۶۷

۲-۵-۱. کاربرد کتابخانه‌های سیار ۶۸

۲-۶. هدایایی برای دوست‌داران کتاب ۷۱

۲-۷. پارک‌های موضوعی کتاب و کتاب‌خوانی ۷۱

۲-۷-۱. پارک‌های موضوعی ۷۳

۲-۷-۲. تم پارک‌های کتاب ۷۳

۲-۷-۳. انواع پارک‌های موضوعی کتاب ۷۴

۲-۷-۴. پارک‌های کتاب داستانی ۷۶

۲-۸. دستگاه‌های خودکار عرضه‌ی کتاب ۸۳

۲-۸-۱. انواع دستگاه‌های خودکار عرضه‌ی کتاب ۸۴

۲-۹. کتاب‌خوانی الکترونیک در اروپا و امریکای شمالی ۹۱

۲-۹-۱. انواع شیوه‌های نشر کتاب‌های الکترونیکی ۹۱

۲-۹-۲. کتاب‌خوانی الکترونیکی در اروپا و آمریکا ۹۲

۲-۹-۳. انواع کتاب‌خوانی الکترونیک ۹۶

۲-۹-۴. کتاب‌خوان‌های الکترونیکی ۹۷

۲-۹-۵. آینده‌ی کتاب‌خوان‌های الکترونیکی ۱۰۰

۲-۱۰. شبکه‌های اجتماعی کتاب‌خوانی ۱۰۱

۲-۱۰-۱. رخی شبکه‌های اجتماعی کتاب ۱۰۱

۲-۱۰-۲. فروم‌ها ۱۰۴

۲-۱۱. گوشه‌های دنیای مطالعه ۱۰۵

۲-۱۱-۱. اشتراکات نام‌های رایج گوشه‌های دنیای مطالعه ۱۰۶

۲-۱۱-۲. خلاقیت در نام‌گذاری ۱۰۷

۲-۱۱-۳. گوشه‌های دنیای مطالعه برای کودکان ۱۰۸

۲-۱۱-۴. فضاهای عمومی و کتابخانه‌ها ۱۰۹

۲-۱۲. کتابخانه‌های کوچک رایگان ۱۱

۲-۱۲-۱. موقعیت مکانی ۱۱۱

۲-۱۲-۲. کارکرد فرهنگی کتابخانه‌های کوچک رایگان ۱۱۲

۲-۱۲-۳. در مراکز عمومی ۱۱۳

۲-۱۲-۴. تغییر کاربری تاسیسات قدیمی ۱۱۴

۲-۱۳. کتابخانه‌های منازل ۱۱۷

۲-۱۳-۱. خانه‌ی بدون کتاب ... ۱۱۷

۲-۱۳-۲. جایگاه کتابخانه در منازل ۱۱۸

۲-۱۲-۳. خلاقیت در طراحی فضا ۱۱۸

۲-۱۲-۴. کتابخانه‌های خانگی کودکان ۱۲۰

۱۴-۲. خور و خواب و عشق خواندن! ۱۲۳

۱۴-۲. فرهنگ‌سازی ۱۲۳

۱۴-۲. بخور و بخوان! ۱۲۳

۱۴-۳. نقش کافه‌کتاب‌ها ۱۲۵

۱۴-۴. مراکز ویژه‌ی بخور و بخوان ۱۲۵

۱۴-۵. بخواب و بخوان! ۱۲۷

۱۴-۶. نخواب و بخوان! ۱۳۰

۱۵-۲. فرهنگ مبادله‌ی کتاب ۱۳۳

۱۵-۱. فرهنگ مبادله‌ی کتاب ۱۳۳

۱۵-۲. بازار مبادله‌ی کتاب ۱۳۳

۱۵-۳. نمونه‌هایی از مراکز ویژه‌ی مبادله‌ی کتاب ۱۳۵

۱۵-۴. اصول کاری مرکز مبادله‌ی کتاب ۱۳۹

۱۶-۲. مهمانی‌های کتاب‌خوانی ۱۴۱

۱۶-۱. مهمانی کتاب ۱۴۱

۱۶-۲. برنامه‌های مهمانی کتاب ۱۴۱

۱۶-۳. تجربه‌ی سکوت جمعی ۱۴۲

۱۶-۴. مهمانی‌های رسمی ۱۴۳

۱۷-۲. کتابخانه‌های ساحلی ۱۴۵

۱۷-۱. ایده‌ی خلاقانه ۱۴۵

۱۷-۲. توسعه‌ی کتابخانه‌های ساحلی ۱۴۷

۱۸-۲. اردوها و کمپ‌های کتاب‌خوانی ۱۴۹

۱۸-۲. کمپ‌های کتاب‌خوانی مدارس ۱۴۹

۱۸-۲. انجمن کمپ آمریکا ۱۵۱

۲-۱۸-۳. کمپ‌های کتاب‌خوانی بین‌المللی ۱۵۱

۲-۱۸-۴. برنامه‌های شخصی

۲-۱۹. کتاب‌خوانی در بیمارستان ۱۴۹

۲-۱۹-۱. تاریخچه ۱۴۹

۲-۱۹-۲. برنامه‌های کتاب‌خوانی در بیمارستان‌ها ۱۵۳

۲-۱۹-۱. تاریخچه ۱۵۳

۲-۱۹-۳. برنامه‌های کتاب‌خوانی در بیمارستان‌ها ۱۵۴

۲-۲۰. کتابخانه‌های فضای باز ۱۵۷

۲-۲۰-۱. مفهوم فرهنگی ۱۵۷

۲-۲۰-۲. کتابخانه‌های فضای باز ۱۵۷

۲-۲۰-۳. نمونه‌هایی از کتابخانه‌های فضای باز ۱۵۸

۲-۲۰-۴. بزرگ‌ترین کتابخانه‌های فضای باز جهان ۱۵۹

۲-۲۰-۵. کتابخانه‌های فضای باز در سایر شهرها ۱۶۱

۲-۲۱. کمپین‌های کتاب‌خوانی ۱۶۳

۲-۲۱-۱. جریان‌سازی اجتماعی ۱۶۳

۲-۲۱-۲. نمونه‌هایی از کمپین‌های کتاب‌خوانی ۱۶۳

۲-۲۲. فستیوال‌های کتاب‌خوانان ۱۶۷

۲-۲۲-۱. فستیوال کتاب‌خوانان چیست؟ ۱۶۷

۲-۲۲-۲. نمونه‌هایی از فستیوال‌های کتاب‌خوانی ۱۶۷

۲-۲۳. اسباب بازی و کتاب‌خوانی ۱۷۵

۲-۲۳-۱. اسباب بازی و فرهنگ ۱۷۵

۲-۲۳-۲. کتاب و اسباب بازی ۱۷۶

۲-۲۳-۳. نمونه‌هایی از اسباب بازی در قالب کتاب ۱۷۶

۲-۲۳-۴. نمونه‌ای از اسباب بازی‌های ترکیبی با کتاب ۱۷۷

- ۲-۲۲-۵. کتاب‌های انگشتی، کتاب‌های اسباب بازی ۱۷۸
- ۲-۲۳-۶. مجسمه‌های کوچک خانگی ۱۷۹
- ۲-۲۴. نمادها، مجسمه‌ها و مبلمان شهری ۱۸۱
- ۲-۲۴-۱. مبلمان شهری ۱۸۱
- ۲-۲۴-۲. مجسمه‌های شهری ۱۸۲
- ۲-۲۴-۱. شهرداری‌ها و کتاب‌خوانی ۱۸۵
- ۲-۲۴-۱. بهترین مکان‌های اروپا برای کتاب خواندن ۱۹۱
- ۲-۲۵. منابع آموزشی مدارس ۱۹۳
- ۲-۲۵-۱. آموزش در کتابخانه‌ای ۱۹۳
- ۲-۲۵-۲. اهداف کتابخانه‌ای مدارس ۱۹۴
- ۲-۲۵-۳. نمونه‌هایی از کتاب‌های شاخص در مدارس اروپا و آمریکا ۱۹۵
- ۲-۲۶. ابزارهای کتاب خوانی ۲۰۱
- ۲-۲۶-۱. ابزار کتاب‌خوانی چیست؟ ۲۰۱
- ۲-۲۶-۲. چرا؟ ۲۰۱
- ۲-۲۶-۳. نمونه‌هایی از ابزارهای کتاب‌خوانی در اروپا و آمریکای شمالی ۲۰۲
- ۲-۲۷. گذرهای کتاب و کتاب‌خوانی ۲۲۹

بخش سوم: نتایج

مقدمه ۲۳۳

- ۳-۱. یافته‌هایی از بررسی مدل‌های فرهنگ کتاب‌خوانی ۲۳۴
- ۳-۱-۱. اهمیت درون‌مایه‌ها و پیش فرض‌های فکری ۲۳۴
- ۳-۱-۲. تفکیک توسعه‌ی کتاب‌خوانی از سرانه‌ی کتاب‌خوانی ۲۳۶
- ۳-۱-۳. نقش بخش غیر دولتی ۲۳۶

- ۳-۱-۴. پیوند کتابخوانی با ارزش‌های اجتماعی ۲۳۷
- ۳-۱-۵. نقش انجمن‌های کتابداری و کتابخانه‌های عمومی ۲۳۷
- ۳-۱-۶. عامل لذت ۲۳۸
- ۳-۱-۷. عامل دسترسی ۲۳۸
- ۳-۱-۸. عامل راهیابی و چاره‌جویی ۲۳۹
- ۳-۱-۹. توجه جدی به نظم، خلاقیت و زیبا شناختی ۲۳۹
- ۳-۱-۱۰. مرکز جدی بر کودکان و نوجوانان ۲۴۰
- ۳-۱-۱۱. تنوع و همکاری ۲۴۰
- ۳-۱-۱۲. تکنیک مدیریت ترویج، تثبیت و مدل کتابخوانی ۲۴۱
- ۳-۱-۱۳. پیوستگی فرهنگ کتابخوانی با چرخه‌ی اقتصادی کتاب ۲۴۲
- ۳-۱-۱۴. کتاب عزیز ۲۴۳
- ۳-۱-۱۵. تابعی از نیاز اجتماعی ۲۴۱
- ۳-۱-۱۶. سراب سرانه‌ی کتاب‌خوان ۲۴۲
- ۳-۱-۱۷. اصلاحات زیرساختی و ارزیابی ۲۴۵
- ۳-۱-۱۸. احترام به تفاوت‌ها ۲۴۷
- ۳-۱-۱۹. بومی سازی الگوهای کتابخوانی ۲۴۹
- ۳-۱-۲۰. عرفی سازی کتابخوانی ۲۵۱
- ۳-۲. پیشنهادات دولتی، برای توسعه‌ی فرهنگ کتابخوانی ۲۵۳
- ۳-۲-۱. تغییر نگرش ۲۵۳
- ۳-۲-۲. آموزش اعضای چرخه‌ی کتاب ۲۵۳
- ۳-۲-۳. الگوسازی ۲۵۴
- ۳-۲-۴. باز تعریف مأموریت‌ها و خدمات نهادهای مرتبط ۲۵۵
- ۳-۲-۵. سیاست‌گذاری هماهنگ ۲۵۷
- ۳-۲-۶. ترویج برای تثبیت ۲۵۸

۳-۲-۷. وضع قوانین ۲۵۸

۳-۲-۸. اصلاح یارانه‌های کتاب و کتاب‌خوانی ۲۵۹

۳-۳. راهکارهایی برای بخش غیر دولتی ۲۶۱

۳-۳-۱. چرخه‌ی کتاب و اقتصاد رفتاری ۲۶۱

۳-۳-۲. مثال کاربردی ۲۶۱

۳-۳-۳. بازار بزرگ، رقابت کوچک ۲۶۲

۳-۳-۱. اقتصاد رفتاری جامعه‌ی «کتاب‌نخوان!» ۲۶۳

۳-۳-۴. الگوگویی ناقص ۲۶۴

منابع ۲۶۹